

Sygn. akt V U 1098/19

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 27 listopada 2019 r.

Sąd Okręgowy w Kaliszu V Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący: SSO Marzena Głuchowska

Protokolant: st.sekr.sądowy Barbara Wypych

po rozpoznaniu w dniu 26 listopada 2019 r. w Kaliszu

odwołania M. P.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T.

z dnia 18 lipca 2019 r. Nr (...)

w sprawie M. P.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T.

o emeryturę

Zmienia zaskarżoną decyzję Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T. z dnia 18 lipca 2019 r. znak (...) w ten sposób, że przyznaje odwołującemu M. P. emeryturę poczynając od dnia 1 stycznia 2019 r.

SSO Marzena Głuchowska

UZASADNIENIE

W dniu 07.01.2019 r. do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T. został złożony wniosek o przyznanie prawa do emerytury z tytułu pracy w szczególnych warunkach dla M. P..

Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T. decyzją z dnia 18.07.2019 r. w sprawie ENS/20/157008593 odmówił M. P. prawa do emerytury. Zdaniem ZUS w T. odwołujący nie spełnia przesłanek wskazanych w art. 184 ustawy z dnia 17.12.1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (t.j. Dz. U. z 2018 r. poz. 1270) tj. nie wykazał okresu pracy w szczególnych warunkach w rozmiarze 15 lat na dzień 01.01.1999 r.

Od tej decyzji M. P. wniósł odwołanie, w którym podniósł, iż jako okres pracy w szczególnych warunkach winien być uwzględniony okres zatrudnienia od 15.10.1992 r. do 31.12.1998 r. w firmie (...) w Austrii na stanowisku izolera.

W odpowiedzi na odwołanie (...) Oddział w T. podtrzymał argumentację wcześniej przedstawioną w zaskarżonej decyzji, podniósł, iż odwołujący nie udowodnił okresu 15 lat pracy w szczególnych warunkach oraz wniósł o oddalenie odwołania M. P..

Sąd Okręgowy / Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Kaliszu ustalił następujący stan faktyczny:

Odwołujący urodził się dnia (...) Wykazał staż pracy na dzień 01.01.1999 r. wynoszący 25 lat 5 miesięcy i 14 dni. Organ rentowy uznał odwołującemu okres pracy w szczególnych warunkach wynoszący 11 lat 9 miesięcy i 23 dni w okresach: 19.06.1975 r. do 23.10.1979 r., od 24.10.1979 r. do 02.04.1982 r., od 29.04.1982 r. do 31.05.1984 r., od 05.06.1984 r. do 11.05.1987 r. Organ rentowy nie uznał odwołującemu jako okres pracy w szczególnych warunkach okresu od 15.10.1992 r. do 31.12.1998 r. w firmie (...) na stanowisku izolera, kwestionując ostatecznie wymiar czasu pracy.

Odwołujący nie należy do OFE. Odwołujący posiadał status pracownika. Obecnie odwołujący pobiera emeryturę z tytułu zatrudnienia w Austrii.

W niniejszej sprawie odwołujący zmierzał do wykazania okresu zatrudnienia w szczególnych warunkach 15.10.1992 r. do 31.12.1998 r. w firmie (...) na stanowisku izolera.

W okresie od 15.10.1992 r. do 31.12.1998 r. i nadal odwołujący był zatrudniony w firmie (...) w Austrii na stanowisku izolera. Przedsiębiorstwo zajmowało się wykonywaniem prac izolacyjnych. Odwołujący wykonywał prace izolacyjne w kanałach wentylacyjnych, w rurociągach w budynkach w wykopach i na wysokości. prace głównie dotyczyły budynków przemysłowych. Odwołujący wykonywał prace na estakadach, zdejmował starą izolację, czyścił rury, malował rury minią, kładł izolację z wełny szklanej lub mineralnej i nakładał otulinę na rury stosując materiał termaks, promat, armaflex. Wewnątrz budynków odwołujący izolował rurociągi i kanały wentylacyjne w większości podwieszane na suficie. Izolował kanały wentylacyjne na dachach, piwnicach. W wykopach także wykonywał czyszczenie rur, malowanie ich minią oraz izolował je wełną mineralną, blachą i siatką. Pracę odwołujący wykonywał w pełnym wymiarze czasu pracy. Pracodawca potwierdził charakter pracy odwołującego. W piśmie z dnia 16.10.2019 r. przedstawionym przez odwołującego na rozprawie w dniu 26.11.2019 r., pracodawca potwierdził charakter pracy odwołującego, wymiar czasu pracy oraz stałość wykonywania zatrudnienia w szczególnych warunkach w spornym okresie. Powyższą okoliczność potwierdzili także współpracownicy odwołującego i odwołujący.

(dowód: zeznania świadków J. B., J. K., zeznania odwołującego, pismo pracodawcy z dnia 16.10.2019 r.)

W sprawach z zakresu ubezpieczeń społecznych regulacja unijna dotyczy jedynie koordynacji systemów ubezpieczeń społecznych państw członków. Prawo pierwotne w tym zakresie stanowi art. 48 Traktatu (...). W myśl powołanego przepisu (...), stanowiąc zgodnie z procedurą określoną w art. 251, przyjmuje w dziedzinie zabezpieczenia społecznego środki niezbędne do ustanowienia swobodnego przepływu pracowników: w tym celu (...) ustanawia system umożliwiający pracownikom migrującym oraz uprawnionym osobom od nich zależnym:

1. zaliczanie wszystkich okresów uwzględnianych w prawie poszczególnych państw w celu nabycia i zachowania praw do świadczenia oraz naliczania tych świadczeń,
2. wypłatę świadczeń osobom mającym miejsce zamieszkania na terytorium państw członkowskich.

Wymieniony przepis Traktatu wskazuje jedynie na konieczność zaliczania wszystkich okresów uwzględnianych w prawie poszczególnych państw w celu nabycia i zachowania uprawnień do świadczeń oraz naliczania ich wysokości oraz zagwarantowanie wypłaty tych świadczeń osobom mającym miejsce zamieszkania na terenie wspólnoty. Przepis traktatu uwzględnia więc odmienności systemów zabezpieczenia poszczególnych Państw i nie ingeruje w warunki do przyznania konkretnych świadczeń w poszczególnych państwach. Regulacje wspólnotowe wprowadzają reguły kolizyjne określające, ustawodawstwo którego Państwa członkowskiego będzie miało zastosowanie do zainteresowanego. Reguły koordynacji nie pozbawiają władz krajowych kompetencji do określania rodzaju świadczeń przysługujących na podstawie prawa wewnętrznego ani warunków ich przyznawania. Unia Europejska nie harmonizuje krajowych systemów zabezpieczenia społecznego.

Prawo wtórne w tym zakresie stanowi Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 883/2004 z dnia 29.04.2004 r. o koordynacji systemów ubezpieczeń społecznych (Dz. Urz. UE L 166/1), Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 987/2009 z dnia 16.09.2009 r. w sprawie wykonania Rozporządzenia nr. 883/2004 (Dz. Urz. UE L 284/1) oraz Dyrektywa 98/49 z dnia 29.06.1998 r., dotycząca zachowania dodatkowych uprawnień

emerytalnych pracowników oraz osób prowadzących działalność na własny rachunek przemieszczających się w ramach Wspólnoty.

Co do odwołującego w zakresie warunków przyznania emerytury i jej wysokości zastosowanie znajdują przepisy ustawy z 17.12.1998 r. o emeryturach i rentach z FUS.

Możliwość uzyskania emerytury przez mężczyzn i kobiety przed ukończeniem 65 i 60 roku życia przewidywał do 31.12.2008 r. przepis art. 32 ustawy z dnia 17.12.1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2018 r. poz. 1270). Obecnie osoby urodzone po 31.12.1948 r., które osiągnęły wiek wymieniony w art. 32 i pracowały w szczególnych warunkach mogą przejść na emeryturę na warunkach przewidzianych w art. 184 wymienionej ustawy. Muszą, m.in. spełniać warunek wykazania stażu pracy 25 lat dla mężczyzn i 15 lat pracy w szczególnych warunkach na dzień 01.01.1999 r. Przepis ten wymagał także dla spełnienia warunków do świadczenia, rozwiązania stosunku pracy i braku przynależności do OFE. Obecnie od 01.01.2013 r. warunek rozwiązania stosunku pracy nie jest wymagany.

Dla celów ustalenia uprawnień do wcześniejszej emerytury za pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach uważa się pracowników zatrudnionych przy pracach o znacznej szkodliwości dla zdrowia oraz o znacznym stopniu uciążliwości lub wymagających wysokiej sprawności psychofizycznej ze względu na bezpieczeństwo własne lub otoczenia w podmiotach, w których obowiązują wykazy stanowisk ustalone na podstawie przepisów dotychczasowych. Wiek emerytalny takich osób, rodzaje prac lub stanowisk oraz warunki, na podstawie, których osobom przysługuje prawo do emerytury, ustala się na podstawie ustawy oraz Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. z 1983 roku, nr 8, poz. 43 ze zmianami), a także na podstawie przepisów wykonawczych wydanych na podstawie wymienionych aktów.

Pierwszym z warunków jest brak przynależności do OFE i odwołujący ten warunek spełnia. Kolejnym warunkiem jest ukończenie 60 roku życia. Odwołujący osiągnął wymagany przez przepisy wiek w dniu (...). Następnym warunkiem jest przepracowanie wymaganego okresu zatrudnienia tj. co najmniej 25 lat okresów składkowych i nieskładkowych. Odwołujący wykazał okresy składkowe i nieskładkowe w rozmiarze ponad 25 lat na dzień 01.01.1999 r. Ostatnim warunkiem uzyskania prawa do emerytury na podstawie art. 184 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych jest przepracowanie co najmniej 15 lat w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze na dzień 01.01.1999 r.

Aby wykonywaną pracę można było zaliczyć do pracy w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, musi to być rodzaj pracy wskazanej w załączniku A do Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze. Praca ta, zgodnie z brzmieniem § 2 ust 1 wymienionego rozporządzenia musi być wykonywana stale i w pełnym wymiarze czasu pracy wymaganym na danym stanowisku. Stosownie do ustępu 2 § 2 w/w rozporządzenia okresy pracy w szczególnych warunkach stwierdza zakład pracy, na podstawie posiadanej dokumentacji, w świadectwie wykonywania pracy w szczególnych warunkach lub w świadectwie pracy. Pracodawca odwołującego obecnie istnieje. Odwołującemu pracodawca wystawił zaświadczenia co do charakteru pracy, okresu zatrudnienia, warunków pracy, wymiaru czasu pracy i stałości tego zatrudnienia w całym spornym okresie.

Zgodnie z orzecznictwem Sądu Najwyższego przedmiotem postępowania w sprawie o wcześniejszą emeryturę jest ustalenie tego świadczenia z uwagi na warunki pracy, co oznacza konieczność poczynienia ustaleń dotyczących rodzaju i wymiaru zatrudnienia w warunkach szczególnych.

W świetle powołanego wyżej § 2 Rozporządzenia Rady Ministrów zakład pracy wydaje zaświadczenie o zatrudnieniu w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wyłącznie na podstawie posiadanej dokumentacji, natomiast w sądowym postępowaniu odwoławczym możliwe jest ustalenie tych okresów także w oparciu o inne dowody m. in. zeznania świadków (por. uchwała SN z 21.09.1984 r., sygn. akt III UZP 48/84 niepublikowana LEX nr 14630).

W rozpoznawanej sprawie, jak wyżej wskazano, odwołującemu wystawiono dokument wskazujący na wykonywania pracy w szczególnych warunkach za okres od 15.10.1992 r. do 31.12.1998 r.

Przeprowadzone postępowanie dowodowe wykazało, iż odwołujący wykonywał pracę w szczególnych warunkach jako izolator w okresie od 15.10.1992 r. do 31.12.1998 r. w pełnym wymiarze czasu pracy, stale. Prace te mieszczą się w wykazie A Dziale III poz. 72, 83, Dziale V poz. 1, 5, 6 Dziale XIV poz. 12, 17. przepisów ogólnych cytowanych wyżej.

Odwołujący, łącznie z okresem wcześniej uznanym, wykazał okres 15 lat pracy w szczególnych warunkach.

Mając na uwadze powyższe na podstawie art. 477¹⁴ § 2 kpc Sąd uznał, iż odwołujący wykazał spełnienie warunków do przyznania emerytury wcześniejszej i takie świadczenie odwołującemu przyznał od dnia 01.01.2019 r.

SSO Marzena Głuchowska